

NOČNI POTEK OD TOMIŠLJA DO BREZOVICE

»Foter, vaše hčere... ali vaško Bojanovo zmagoslavje«

V enem od razredov tomišljanske podružnične šole so mladinci še napeljevali kabel z barvnimi žarnicami, ko sem pričel razmišljati o slovesu od Tomišljanov. Če je za bližnje prebivalce Notranjih Goric značilno, da praznujejo - plešejo in pojejo - po proslavi vsi v enem prostoru - od malčkov do sivih očancev, me je v Tomišlju nekako zbudilo, ko sem videl, da so se delili na dva dela: starejši ob narodni in narodnozabavni glasbi, mlajši ob zvokih uvoženih melodij. Še bolj me je to zabolelo, ker je bila proslava prava, domača, slovenska, ker je dajala upanje, da tu v priljubljani vasi le še ni tako močan vpliv »Yeh, Yeh«, vpliv, ki razslojuje mlade in starejše.

To je bil torej povod za moj večerni sprehod, seveda z avtom in peš, od enega do drugega žarišča večernega življenja.

Bil je to večer, ko smo Slovenci praznovali. Bojanova zmaga na slalomu na Vitrancu nam je podkurila našo

iz Pacuga. »Veš, proslavljamo! Kako fantastično je vozil Bojan. To moramo zaliti kljub temu, da smo krepko utrujeni.« Še korak, dva naprej. Spet že znana krilatica in... kaj hočemo, starimo se in novinari niso prav pogosto v družbi mladih v disco klubih. Za DJ kabino nekoliko stiskavčkov. Bolje, da se imajo radi, si mislim in na srečo je tu znanec. »Berda je v popravilu. Klub Berda pa dela že osem let. Mladi radi pridejo sem in hvaležni so starejšim krajanom, da razumejo našo potrebo. Nekaj stvari mislimo popraviti, tako da bo še bolj prijetno. Predvsem pa zapiši, da pripravljamo tudi nastope priljubljenih slovenskih popevkarskih skupin. Obisk je odličen in fantje, ki so na spici, radi pridejo k nam. Veš, pri vas na »RAGLI« bi morali pogostejše vrteti domače pevce in skupine. Če jih ljudje slišijo, raje pridejo na koncerte.« Spoznanje, ki ga goji cel svet, le drobna slovenska zemlja hoče biti večja od sveta. Zakaj tako delate glasbeni uredniki in redaktorji?

Prav prijetno je bilo gledati in poslušati nastop mladih plesalcev in plesalk iz KUD Vnanje Gorice. Voditeljica skupine je izbrala manj znane oziroma manjkrat uporabljane plesne in prav to predstavlja veliko poživitev njihovega programa. Prav bi bilo, da bi imeli v naši občini in po Ljubljani še nekaj tako zagnanih folklornih skupin z odličnim, mladim harmonikarjem.

narodno zavest in marsikoga zbudila v prepogosto novinarsko izrazoslovje, da naši smučarji morajo biti na vsak način »jugoslovanski«, da pa je samo po sebi razumljivo, da so Hajdukovi - Splitčani ali Dalmatinci, da so Partizanovci - Beograjanci.

Slavnostno in ubrano razpoloženje je bilo pri »spodnjem« Kirnu. V gostilni, ki je razkrila dva, tri dni pred mojim obiskom novo podoba. Spoznal sem pasarja, ki je oblikoval številne dele opreme iz kovine. Pripovedoval mi je o poklicu, ki zahteva izjemen čut za obliko, za material, o poklicu, katerega je izjemno (tako kot podpeške kamnoseke) spoštoval tudi mojster Plečnik. Nehote je beseda nanese na njega, a sogovornik je med tistimi, ki vedo, da je bil Plečnik med ljudmi vedno živ. Tudi pred Parizom. Z nežnostjo je gledal marmor, les, pločevino. Z rokami, ki bi jih potrebovali še veliko, veliko več.

Se beseda krajana o stalni zapostavljenosti kraja, a istočasno trditve o izjemni pridnosti. Je to združljivo ali razdružljivo?

KR 123 - 790, beige katka, ki je čutila že številne viške boljše in slabše ceste, je ubogljivo zapeljala proti Notranjim Goricam. Gladka cestna površina je vabila k divjanju. A ovinek pred podvozom in preozke bankine so opozarjale, da se ta igra lahko slabo konča. Treznost in premišljenost sta bili odločnejši. Pritisk na zavoro, zasuk volana na levo in že sem bil na dvorišču zadružnega doma v Notranjih Goricah. Disco BERDA. Pred domom negodovanje v neslovenskem jeziku. Dekle je mirilo fantovo vročo kri. »Pa šta, ako je Slovenec, onaj Križaj...«. Jez: i krik je obstal v hladni noči. Dekle in sopotniki so ga posedli v veliko, staro vozilo. V BERDI pa: »Ja, foter, vaše hčere pa ni tu!« Seveda ne, sem si mislil, saj sem do te Berde prevozil dobrih 50 kilometrov. Prerivanje proti kabini z DJ. Prvi prijazni pozdrav. »Stane, živjo!« Iz poltete okrepljene z dimom se je pokazal obraz znanke

Vnanje Gorice. Velik gostinski lokal, ki po nazivu pove, da je lastnik AMFORE neke iz obmorskih krajev. Opaziti je bilo, da se je delovni čas iztekal, saj je bilo več ljudi pred vrati in so se poslavljali.

Proga je za mano, pred menoj cesta, ki še vedno slovi ob dežju, po nadpovprečno velikih lužah. Kratka postaja. Pri Kavčiču na Brezovici vse hudo zaklenjeno. Iz notranjosti se sliši razposajeni glas prednovoletnih skupin. So bili zadovoljni s postrežbo? Znanec mi je pripovedoval, da je za povprečnega gosta v redu, da pa je sladokuscu težko ustreči, ker...

Na avtocesti ni bilo gneče. Sneg, poledica, mraz niso priljubljeni spremljevalci voznikov.

Pri Poku, v znanem zbirališču mladih Brezovčanov, so navijali nove skladbe skupine Agropop. Začuden pogled mladih, pa izredno prijazen kontakt. »Oprostite, imamo interno zabavo. Eden je dobil prvo plačo, drugi je zabeležil za leto višjo starost.« Znanica iz časopisne reportaže. Zadovoljna je bila z napisanim. Tudi s fotografijo. Prvo Prvo ta večer in pogovor. »Poslušajte, ali je prav, da so študentje že skoraj višje«, kot zaslužek delavca, ki je uspešno zaključil srednjo šolo? so me spraševali, pa jim pošteno povedano, nisem znal odgovoriti. In želja: »Včasih je bil naš disco poln. Prepeln. Pa so enkrat prišli in povzročili pretep. Potem je težko popraviti ime, če si zabeležen v črni kroniki. Sploh pa je takih klubov postalo veliko in številni privatni lastniki poznajo najrazličnejše prijeme, da zgrabijo mlade pod snope žarometov. Mladi pa so danes scrkljani in zahtevni. Upamo, da se bo obrnilo tudi nam v dobro!« so se tolažili in tehtali »zakaj« in »zato«. Rad bi jim svetoval, pomagal, jim naredil veliko reklamo, a sprašujem se: »Je Brezovica dovolj »veliko« mesto za svetovnih metropol željnega mladega Ljubljancina? Če je, bo kmalu drugače.

Briše: tipična slovenska vas

prosimo za asfalt, a brez vsakega uspeha. Vselej nas odrinejo. Bili smo sicer že večkrat v osnutku, v sam plan za ureditev ceste pa nikakor ne pridemo. Stvar je pač povezana z visokimi materialnimi stroški. Lansko leto naj bi tako po predračunu stalo vse skupaj okoli 7 starih milijard, letos pa najbrž še precej več. Zato si tudi za to leto (87) še ne moremo obetati asfalta.

Najzajetnejša slovenska vas

Na Brišah pa ne zatiskajo oči tudi pred drugimi krajevnimi potrebami. Predvsem bi se radi dokopali do javne razsvetljave, ki je še vedno nimajo. Ta je postala skorajda neogibna nuja slehernega kraja. V prvi vrsti bi potrebovali, kot pravijo, luč pri vaški prodajalni plina, pri vaški zbiralnici mleka in pa pri

kmetu Korošču, kjer je avtobusna postaja. Toda tudi tu je problem denar, saj 18 starih milijonov, kolikor jim je ostalo od gradnje telefona, nikakor ne zadošča.

Po drugi strani pa jim je napeljava telefona (pred dvema letoma) prinesla veliko olajšanje. Le-tega je dobilo 9 hiš, delali pa so v glavnem sami in tudi sami financirali.

Sicer pa se Brišani ponašajo še z enim zanimivim atributom: njihov kraj velja, kot se radi pohvalijo, za največje slovensko vas. Seveda ne po številu hiš ali prebivalcev, pač pa po površini, saj s svojimi odmaknjenimi zaselki in kmetijami (skupno šteje 29 hiš) sega vse od Prosece pa gori do Praproč. Skupaj s svojo ožjo (pravo) vasio je tako vsekakor eden naših najbolj zanimivih krajev, ki bi zaslužil več razumevanja pri komunalnih vprašanjih.

BRANKO VRHOVEC

Proslava krajevnih skupnosti Tomišelj je bila izredno dobro obiskana

PRAZNIK SLOVENSKE BESEDE

Na stičišču ravnine in hribov

Prebivalci Tomišlja, Bresta, Strahomera in Jezera so tudi lani pripravili slovesnost ob krajevnem prazniku. Praznujejo ga v spomin na 22. december 1941. leta, ko so Italijani ustrelili v Podkrajju pri Tomišlju pet partizanov, med katerimi je bil tudi komandant Krimskega partizanskega bataljona, kasnejši narodni heroj Ljubomir Šercer-Ljubo. Na proslavi v dvorani podružnične osnovne šole so v slavnostnih besedah poudarili, da morajo tudi prebivalci podkrimskih vasi okrepiti skrb za reševanje komunalnih in naravovarstvenih problemov, še posebno zato, ker živijo na stičišču ozemlja s pitno vodo napolnjenega Iškega vršaja in krimske gozdov.

Priznanja krajevnih skupnosti so tokrat prejeli Lovska družina Tomišelj za večletno sodelovanje s krajevnimi organi in društvi, ter Moška in ženska deseti-na Gasilskega društva Brest za izjemne tekmovale uspehe, ki sta jih dosegli v letih 1984 - 1986 in skrb za požarno varnost v krajevni skupnosti.

Bronasta priznanja OF oziroma SZDL pa so dobili Franc Glavan za uspešno vodenje komisije za urejanje komunalne in kmetijske problematike, Matjaž Zagar za prizadevno vodenje izvršnega sveta krajevnih skupnosti ter Franc Bernard ml., ki se udeležil prav vseh delovnih akcij v kraju.

Ob praznovanju praznika krajevnih skupnosti Tomišelj je vzbujalo veselje predvsem to, da smo lahko poslušali in gledali kulturni program, v katerem so nastopili izkušeni pevci iz Iške vasi in mladi, pripr-

Največ aplavza so poželi mladi recitatorji s tomišljanske podružnične šole

ljivi folkloristi iz Vnanjih Goric ter mlajši in starejši recitatorji iz Tomišlja. Zaigral in zapel je tudi instrumentalni kvartet vojašnice »Ljuba Šercerja« iz Ljubljane, s katero sodelujejo Tomišljani na številnih področjih.

-st-

JUBILEJNO SREČANJE OBRTNIKOV IN DELAVCEV REKREATIVCEV

Branili bomo drugo mesto

Tudi ob koncu lanskega leta so se srečali obrtniki in njihovi delavci, ki redno in občasno sodelujejo v športni sekciji našega obrtnega združenja. Predsednik sekcije Jože Zalar je to že deseto, torej jubilejno srečanje, pričel s kratkim obračunom dela v letu 1986 in z navedbo nalag, ki čakajo člane odbora sekcije in aktivne obrtnike in športnike delavce v letošnjem letu. Lani so n. pr. sodelovali v veslalomu ljubljanskih obrtnih združenj in v slovenskem prvenstvu obrtnikov v veslalomu. Pripravili so izlet v Lipico, Škocjanske jame in Rakov Škocjan. Sodelovali so na športnih igrah celjskega obrtnega sejma ter organizirali tekmovanje v streljanju na glinaste globe.

Kot vsako leto, so tudi ob izteku lanskega leta pripravili prvenstvo obrtnega združenja naše občine v šahu, balinanju, namiznem tenisu, kegljanju za moške in pare ter streljanju. Med šahisti je bil najboljši Piber, med balinarji Milan Zdešar, med igralci namiznega tenisa Polajžar, med kegljači Matjaž Štojs, med pari Jovič-Zalar, kdo pa je bil najboljši med strelci, pa niso sporočili.

Letos je Obrtno združenje Ljubljana Vič-Rudnik organizator veseljaloma ljubljanskih obrtnih združenj. Udeležili se bodo tudi tovrstnega republiškega tekmovanja obrtnikov in njihovih delavcev. Na Letnih športnih igrah na Kodeljevem pa bodo branili 2. mesto, ki so ga zasedli pred dvema letoma. Skratka, dela bo dovolj in prizadevnih predsednik Jože Zalar prav gotovo pričakuje pri organiziranju in izpeljavi tekmovanj in tekom še večjo pomoč članov komisije ter seveda primerno udeležbo obrtnikov in delavcev rekreativcev prav iz vse občine.

-sj-

»Matjaž Štojs je dosegel na tekmovanju obrtnikov in delavcev v kegljanju tako dober rezultat, da bi lahko zasedel mesto v vsaki reprezentanci, tako je njegov rezultat komentiral Jože Zalar.

Iz krajevnih skupnosti Milan Česnik

Odbor Rdečega križa in odbor Združenja borcev NOV krajevnih skupnosti Milan Česnik sta nam dne 5. decembra 1986 popoldne v veliki dvorani občinske skupščine priredila družabno srečanje, ki se ga je udeležilo okrog 130 članov. Na začetku srečanja je zbrane udeležence v imenu krajevnih konferenc SZDL pozdravil Jože Zakonjšek. Spomnil nas je na novembrske dneve pred 43 leti, ko so se v Jajcu na drugem zasedanju AVNOJ postavljali temelji nove Jugoslavije, na katerih moramo tudi danes v zapletenih in težkih časih graditi, varovati in krepiti svoje svobodo in neodvisnost.

V kulturnem delu programa srečanja sta nas ugodno presenetila mladi Igor Vicentič z virtuozno izvedbo skladbe na klavirju ter njegov starejši brat Mirko z violino ob spremljavi klavirja. Z recitacijo ene najbolj znanih pesmi Simona Gregorčiča »Soči«, ki jo je recitiral Zdravko Zupančič, član Mladinskega gledališča, smo se spomnili 80-letnice pesnikove smrti. Vedro razpoloženje nam je pripravil znani in priljubljeni Tone Kozlevčar, ki nam je zapel nekaj slovenskih narodnih, pri čemer ga je na citre spremljal Miha Dovžan.

Po končanem kulturnem delu programa smo se preselili v spodnje prostore k »pogrnjenim« mizam in prebili nekaj uric v živahnih pogovorih, kot se spodobi za prijatelje in znanke, ki se poznajo dolga desetletja. Kljub sivim lasem večine udeležencev pa nismo le »objubljeni spominov« na pretekla vojna in povojna leta, temveč smo

marsikatero besedo obrnili tudi v bodočnost, zlasti naših otrok in vnukov. Za prijetno srečanje se obema organizatorjema ter izvajalcem programa prisrčno zahvaljujemo in si takih srečanj še želimo.

Vsi udeleženci pohoda so kljub visokemu snegu srečno prispeli v Dražgoše

L. F.

1 kg stekla - 1 dinar?

V mesecu novembru smo ves teden zbirali odpadno steklo in steklenice. Akcije se je udeležilo veliko učencev. Vsak je moral prinesiti vsaj eno steklenico. Da bi zbrali čim več steklenic in drugega stekla, so ga učenci pobirali po vsem naselju. To delo je naporno in tudi zelo nevarno, saj se ob prenašanju stekla lahko pošteno porežeš. Med razredi pa tudi v njih samih smo tekmovali, kdo bo prinesel največ steklenic. Kar v sedmih oddelčnih skupnostih so v akciji sodelovali vsi učenci. Največ steklenic je prinesel Marko Filipič, kar 181. Vsi skupaj smo jih zbrali skoraj 5 tisoč. Zbrali pa smo tudi 2010 kg odpadnega stekla. Ko pa smo videli, koliko sredstev so nam iz »surovine« TOZD za zbiranje in predelavo odpadkov nakazali, smo bili zelo ogorčeni. Dobili smo nič več kot 2.010 dinarjev. Torej za en kg le en din! Sprašujemo se ali je bil to pošten zaslužek? Lansko leto smo dobili za en kilogram tri dinarje. Ali je letos naše delo trikrat manj vredno? Če bo »surovina« še naprej tak skopuh, je pričakovati, da bo steklo še težalo po tleh, kletah in podstrešjih.

Člani novinarskega krožka OŠ VRHOVCI